

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Cdo/104/2017
Identifikačné číslo spisu:	7213215759
Dátum vydania rozhodnutia:	13.07.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Emil Franciscy
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:7213215759.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne P. K., bývajúcej v E., zastúpenej JUDr. Rastislavom Cestickým, advokátom so sídlom v Košiciach, Štúrova č. 27, proti žalovaným 1/ Okresnému súdu Košice II, so sídlom v Košiciach, Štúrova č. 29, 2/ Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Košice, so sídlom v Košiciach, Popradská č. 74, o náhradu škody, vedenej na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 13 C 130/2013, o dovolaní žalobkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach zo 17. mája 2016 sp. zn. 9 Co 412/2015, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaní majú nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Košice II (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 22. apríla 2015 č.k. 13 C 130/2013-169 zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala náhrady škody v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov tvrdiac, že jej bola spôsobená nevyplatením podpory v nezamestnanosti.

2. Na odvolanie žalobkyne Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) uznesením zo 17. mája 2016 sp. zn. 9 Co 412/2015 odvolanie odmietol ako oneskorene podané [§ 218 ods. 1 písm. a/ Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“)]. V odôvodnení uznesenia uviedol, že žalobkyňa podala odvolanie elektronickými prostriedkami bez zaručeného elektronického podpisu. Jej odvolanie bolo doručené súdu prvej inštancie 1. júna 2015. Písomné vyhotovenie tohto odvolania doručila súdu prvej inštancie 23. júna 2015 s tým, že odvolanie podala na pošte 19. júna 2015. Z toho odvolací vyvodil, že žalobkyňa podala síce odvolanie elektronicky v lehote pre podanie odvolania, nedoplnila ho ale písomne v lehote 3 dní uvedenej v § 42 ods. 3 O.s.p. Odvolací súd preto na elektronicky urobené podanie neprihliadal. Keďže posledným dňom pre podanie odvolania bol 15. jún 2015 a žalovaná podala písomné odvolanie 19. júna 2015, pričom nepožiadala o odpustenie zmeškania lehoty (§ 58 ods. 1 O.s.p.), odvolací súd odmietol jej odvolanie podané po uplynutí odvolacej lehoty.

3. Proti tomuto uzneseniu podala žalobkyňa (16. augusta 2016) dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzovala z ustanovenia § 420 písm. f/ Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Uviedla, že aj keď posledným dňom lehoty na podanie odvolania bol 15. jún 2015, odvolací súd mal - najmä vzhľadom na jej neznalosť práva a nemožnosť dať sa zastupovať právnym zástupcom - extenzívne vykladať vtedy platné a účinné ustanovenie § 58 ods. 1 O.s.p. a na základe takejto interpretácie ex offio aplikovať odpustenie zmeškania lehoty bez toho, aby ň musela žalobkyňa osobitne žiadať. Pokiaľ tak odvolací súd nepostupoval, išlo o nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces. Žiadala preto napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

4. Žalovaní 1/ a 2/ sa k dovolaniu písomne nevyjadrili.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala za účinnosti CSP v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) procesná strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), skúmal bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), či sú dané procesné predpoklady pre uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu; dospel k záveru, že dovolanie nie je prípustné. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 CSP) dovolací súd uvádza nasledovné:

6. Dovolateľka prípustnosť dovolania vyvodzuje z § 420 písm. f/ CSP. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky.

7. Rozhodovacia prax najvyššieho súdu zaujala pred účinnosťou CSP záver, že o odňatie možnosti konať pred súdom (vo význame znemožnenia realizácie procesných oprávnení účastníka občianskoprávného konania) ide tiež v prípade postupu súdu, ktorý sa z určitého dôvodu odmietne zaoberať meritom veci (odmietne podanie alebo konanie zastaví alebo odvolací súd odmietne odvolanie), hoci procesné predpoklady pre taký postup nie sú dané (viď napríklad R 23/1994 a R 4/2003, ale aj rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v časopise Zo súdnej praxe pod č. 14/1996, prípadne ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 1 Cdo 41/2000, 2 Cdo 119/2004, 3 Cdo 108/2004, 3 Cdo 231/2008, 4 Cdo 20/2001, 5 Cdo 434/2012, 6 Cdo 107/2012, 7 Cdo 142/2013, 3 Cdo 98/2015).

8. Obdobne treba za účinnosti CSP považovať za nesprávny procesný postup znemožňujúci strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ CSP), tiež procesný postup súdu, ktorý konanie zastaví bez toho, aby boli pre to dané zákonné predpoklady. Dovolací súd preto v danom prípade skúmal, či nedošlo k odmietnutiu odvolania v procesnej situácii, v ktorej pre taký postup neboli dané predpoklady.

9. Žalobkyňa v podanom dovolaní nespochybňuje skutočnosť a časové údaje, z ktorých vychádzal odvolací súd pri prijímaní záveru o tom, že odvolanie nebolo podané v odvolacej lehote; nespochybňuje ani to, že žalobkyňa nepodala návrh na odpustenie zmeškania lehoty. Tvrdí, že v konaní došlo k procesnej vade v zmysle § 420 písm. f/ CSP v dôsledku toho, že odvolací súd ex offio neaplikoval § 58 ods. 1 O.s.p.

10. V čase podania odvolania žalobkyne a rozhodovania odvolacieho súdu o jej odvolaní bolo účinné ustanovenie § 58 ods. 1 O.s.p., podľa ktorého „súd odpustí zmeškanie lehoty, ak ju účastník alebo jeho zástupca zmeškal z ospravedlniteľného dôvodu a bol preto vylúčený z úkonu, ktorý mu patrí. Návrh treba podať do pätnástich dní po odpadnutí prekážky a treba s ním spojiť i zmeškaný úkon“.

10.1. Predmetné ustanovenie vychádzalo zo zásady, že je možné odpustiť lehotu, pokiaľ zákon výslovne

expressis verbis neuvádza, že lehotu nemožno odpustiť.

10.2. Predpokladom pre odpustenie zmeškania lehoty bolo, že: a/ dôvod, pre ktorý účastník zmeškal lehotu, mal za následok vylúčenie účastníka konania z úkonu, b/ ide o ospravedlniteľný dôvod zmeškania, c/ ten, kto zmeškal lehotu, podal návrh na jej odpustenie do 15 dní po odpadnutí prekážky, d/ v lehote 15 dní po odpadnutí prekážky bol podaný (prípojený) aj zmeškaný úkon.

11. Nevyhnutným predpokladom odpustenia zmeškania lehoty v zmysle uvedeného ustanovenia bolo podanie návrhu, ktorým sa ten, kto zmeškal lehotu, domáhal, aby mu súd odpustil zmeškanie lehoty. Kogentnosť ustanovenia § 58 ods. 1 O.s.p. spočíva v tom, že návrh na odpustenie zmeškania lehoty je v ňom stanovený ako nevyhnutný predpoklad daného výnimočného opatrenia súdu (viď slová „návrh treba podať“), nemôže byť preklenutá (extenzívnym) výkladom, ktorým by sa v podstate vylúčil jeden zo zákonných predpokladov odpustenia zmeškania lehoty, a to ani s ohľadom na dovolateľskou zdôrazňované právo na spravodlivý súdny proces alebo jej momentálnu sociálnu situáciu.

12. V zmysle § 58 ods. 1 O.s.p. súd nebol oprávnený odpustiť zmeškanie lehoty na podanie odvolania, pokiaľ odvolateľ nepodal návrh na odpustenie zmeškania lehoty (v ktorom by vysvetlil opodstatnenosť svojho návrhu z hľadiska výnimočnosti a ospravedlniteľnosti dôvodov vedúcich k podaniu tohto návrhu). Predmetné ustanovenie iný výklad neprípúšťa a vzhľadom na jeho dikciu nedáva dôvod pre záver, že postup, ktorý v danom prípade zachoval odvolací súd, bol procesne nesprávny. Zákonu zodpovedajúci postup súdu nemohol mať za následok procesnú vadu zmätočnosti uvedenú v ustanovení § 420 písm. f/ CSP.

13. Z týchto dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že odvolanie žalobkyne nebolo odmietnuté v situácii, v ktorej pre taký postup neboli dané procesné predpoklady.

14. Vzhľadom na to, že dovolanie žalobkyne nie je podľa § 420 písm. f/ CSP prípustné, dovolací súd ho odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP.

15. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

16. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.